

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **K. Z.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Gabrielou Hanzelkovou
sídlem Masarykovo náměstí 122, 753 01 Hranice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě na přezkum rozhodnutí ze dne 4. 12. 2023, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2023, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám advokátky Mgr. Gabriely Hanzelkové náhradu nákladů řízení ve výši 5 051 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí, citovaného v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 17. 8. 2023, č. j. X. Žalovaná tímto rozhodnutím žalobci snížila od 8. 10. 2023 výši invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně na invalidní důchod pro invaliditu II. stupně, protože pokles jeho pracovní schopnosti činil 60 %.
2. **Žalobce v žalobě** namítl nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí je v rozporu s jeho podklady. Žalobce trpí roztroušenou sklerózou, která má zásadní dopad na běžný způsob života, limituje žalobce v obvyklých činnostech, zejména pokud jde o pohybový aparát. Je zde trvalá progrese bez reálné možnosti tento vývoj zvrátit.

Vzhledem k progresi onemocnění byla žalobci uznána invalidita třetího stupně se 70 % poklesu pracovní schopnosti rozhodnutím ze dne 14. 9. 2020. Přestože u žalobce nedošlo k žádnému zlepšení zdravotního stavu, žalovaná vydala napadené rozhodnutí. Skutečnosti rozhodné pro výši důchodu se však nezměnily, aby bylo namíste aplikovat § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZDP“). Žalobce již v námitkách uvedl, že jeho zdravotní stav se dlouhodobě zhoršuje. Přestože se po dlouhou dobu snažil vykonávat práci, vzhledem ke zdravotním omezením spojených s onemocněním jeho schopnost pracovat prakticky klesla na nulu. Žalobce k námitkám přiložil lékařské zprávy, které potvrzují, že jeho postižení dosáhlo takového stupně, že není soběstačný, má zásadní potíže s chůzí, pohyb je nutné zajišťovat pomocí invalidního vozíku. Stav žalobce vyžaduje asistenci další osoby, a to včetně zajištění základních potřeb. Žalobce trpí kvadruparézou, paraparézou a funkčnost močového měchýře a jeho schopnost pohybu je minimalizována. Podle lékařského posouzení žalobce ujde nejvýše 100 m, avšak žalobce opakovaně uváděl schopnost chůze maximálně v délce 50 m, a to výhradně s oporou. Nejvyšší dosažené vzdělání žalobce je střední hotelová škola. Po celý život působil jako číšník, a to až do okamžiku, kdy toto povolání nebyl schopen vykonávat s ohledem na zdravotní indispozici. Žalobce působil v oboru, který odpovídá jeho vzdělání a ve kterém má zkušenosti. Tento obor vyžaduje značné nároky na fyzickou kondici a schopnost pohybu. Jestliže žalobce je schopen pohybu výhradně s oporou, a i přesto neujde více jak několik metrů, je zřejmé, že schopnost vykonávat původní profesi je zcela znemožněna. Žalobce s ohledem na zdravotní stav není schopen reálně vykonávat jinou práci, která by odpovídala jeho vzdělání a zaměření. Žalobce má značné potíže se sebeobslouhou a je odkázán na pomoc blízkých. Není vůbec možné, aby pravidelně docházel či dojížděl do jakéhokoliv zaměstnání. Nelze si představit existenci oboru, ve kterém by byl žalobce v současném stavu schopen skutečně pracovat. Nelze uvažovat ani o výdělečné činnosti, která by na žalobce kladla snížené nároky zejména na tělesné schopnosti. Onemocnění se bude nadále zhoršovat. Jakkoliv jeho stav označili za stabilizovaný, jeho omezení se dostalo na úroveň, kdy i přes krátkodobou stabilizaci žalobce není schopen vykonávat výdělečnou činnost. Možnost rekvalifikace je minimální, a to pro omezení hybnosti a trvale postupující rozsah fyzických onemocnění. Tento stav je trvalý. I z posudku o invaliditě vyplývá, že nelze očekávat jakékoliv zlepšení. Nelze uvažovat ani o výkonu práce za mimořádných podmínek, neboť onemocnění žalobce dopadá na koordinaci pohybu a postihuje dolní i horní končetiny. Žalobce trpí rovněž řadou vedlejších potíží, které omezení prohlubují a mají rovněž dopad na výslednou práceschopnost. Běžné aktivity pro žalobce znamenají neúměrnou zátěž, kterou není schopen zvládnout bez pomoci a péče třetí osoby. Přestože žalobce žádal, aby byl účasten jednání posudkového lékaře, nebyl přizván k hodnocení zdravotního stavu a účast na jednání mu byla znemožněna. Žalovaná neuvedla žádné důvody, pro které došlo ke změně posouzení stupně invalidity z třetího na druhý. U žalobce nenastaly žádné podstatné změny, které by k tomuto závěru vedly. Když byl žalobce uznán jako invalidní ve třetím stupni, byl jeho fyzický a psychický stav lepší, než je tomu v poslední době a v době vydání napadeného rozhodnutí. Nebyl žádný důvod, pro který je nyní žalobce schopen konat práci lépe, než tomu bylo dříve. Žalobce navrhl k důkazu svůj výsledek.

3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na napadené rozhodnutí, relevantní právní úpravu a správní řízení a navrhla jako důkaz posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona

č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).

4. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 4. 12. 2023.
5. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označila v souladu s posudkem o invaliditě ze dne 27. 10. 2023 postižení podle kapitoly VI oddíl E položky 6d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Posudkový lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti o 60 % i s přihlédnutím k ostatním onemocněním žalobce a jako den změny stupně invalidity stanovil den vydání posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Vsetín (dále jen „OSSZ“) dne 21. 3. 2023. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla roztroušená skleróza PP typ EDSS 6,0. Žalobce byl posuzován k profesi číšník. Funkčně se jedná o poruchu těžkou, která je popsána v nálezu neurologa ze dne 27. 10. 2022 a doložena vyšetřením magnetické rezonance mozku z 26. 1. 2022. Nálezy jsou bez progresu v čase či prostoru od roku 2020. Celkový stav byl stabilizován.
6. V souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. soud vyžádal k důkazu posudek Posudkové komise MPSV v Ostravě.
7. **Posudková komise MPSV v Ostravě v posudku ze dne 15. 5. 2024** dospěla k závěru, že žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní a šlo o invaliditu třetího stupně bez přerušení. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pracovní schopnost žalobce byla roztroušená skleróza mozkomíšní, primárně progresivní typ, na biologické léčbě, klinicky s kvadruparetickou – dominuje spastická paraparéza dolních končetin více vlevo levé horní končetiny, která byla při vyšetření přísedícím neurologem v semiflexi s poměrně výraznou spasticitou. Byla doložena neurologická progresse – zhoršení EDSS o půl stupně. To je dáno poruchou chůze a cerebrální symptomatikou, EDSS 6,5. Žalobce je schopen chůze v dosahu pár kroků po místnosti a až 100 m s oboustrannou oporou. Chůze je paretická. Žalobce levou dolní končetinu posunuje po podlaze. Chůze je nestabilní. Je přítomna neurogenní dysfunkce močového měchýře, imperativní urgencye, někdy únik moči, zvládá režimem. Z posudkového hlediska se jedná o těžké funkční postižení roztroušenou sklerózou mozkomíšní s podstatným omezením celkové výkonnosti a pohyblivosti a zkracujícím se dosahem chůze, funkčně významnou spasticitou dolních končetin – predilekčně levé horní končetiny, denní aktivity podstatně omezeny, pokles pracovní schopnosti o 60 %. Nejedná se o zdravotní postižení takového stupně závažnosti a rozsahu, aby bylo možné konstatovat, že se jedná o zvlášť těžké funkční postižení podle kapitoly VI položky 6e přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Nejsou naplněna kritéria citované položky. U žalobce nebyla objektivizována závažná afektivní nebo kognitivní porucha a EDSS není vyšší než 7. Žalobce je vyučený. Pracoval jako číšník a k této profesi byl posuzován. Posudková komise se shoduje na neschopnosti pokračovat v této profesi a dále na neschopnosti rekvalifikace na jinou profesi. Vzhledem k vlivu zdravotního postižení na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace se podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvyšuje tato

hodnota o 10 % na celkových 70 % poklesu pracovní schopnosti. Jedná se o invaliditu třetího stupně. Posudková komise vyslovila posudkové zhodnocení a závěr na podkladě nových lékařských nálezů, které žalobce doložil v průběhu jednání posudkové komise a po vyšetření přísedícím neurologem pro objektivizaci stavu žalobce. Posudková komise se neshodla s posudkovými závěry lékaře oddělení lékařské posudkové služby OSSZ a lékaře žalované v námitkovém řízení, kteří stanovili pokles pracovní schopnosti žalobce o 60 %. K žalobním námitkám posudková komise uvedla, že po prostudování podkladové zdravotnické dokumentace dospěla k závěru, že onemocnění žalobce odpovídá třetímu stupni invalidity. Platnost posudku stanovila bez omezení kontrolou s ohledem na prognózu.

8. Žalobce **při jednání soudu** s posudkem posudkové komise souhlasil a další důkazy nenavrhoval.
9. Žalovaná při jednání soudu k provedenému dokazování konstatovala, že považuje posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 15. 5. 2024 za úplný a vnitřně bezrozporný a další dokazování nenavrhovala.
10. Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **je** důvodná.
11. Posudkové komise jsou oprávněny posuzovat pokles pracovní schopnosti a vyslovovat posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Hlavním obsahem činnosti posudkového orgánu je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí také znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné znalosti z oboru posudkového lékařství, na nichž především posouzení invalidity závisí.
12. Soud učinil skutková zjištění z výše citovaných důkazů, zejména z posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 15. 5. 2024, který byl rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí soudu.
13. Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). V tomto řízení byl vypracován posudek Posudkovou komisí MPSV v Ostravě ze dne 15. 5. 2024. Krajský soud nezpochybil závěr tohoto posudku pro jeho přesvědčivý, vyčerpávající a jednoznačné odůvodnění a pro své rozhodnutí tento závěr posudku převzal. V závěru jednání soudu proti posudku žalobce ani žalovaná nevznikli žádné námitky.
14. Podle § 39 odst. 1 ZDP *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
15. Podle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně.*

16. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity *pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
17. Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
18. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že došlo k poklesu jeho pracovní schopnosti o 70 % bez přerušení, je nutno žalobce považovat za invalidního v třetím stupni bez přerušení, jak je uvedeno v posudku PK MPSV v Ostravě.
19. Vzhledem k procesní situaci se soud nezabýval dalšími žalobními námitkami a neprováděl výslech žalobce.
20. Soud zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán stav věci, tak aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, tj. v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Současně soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž podle § 78 odst. 5 s. ř. s. bude vycházet z právního názoru soudu, že žalobce byl invalidní ve třetím stupni bez přerušení.
21. Soud přiznal úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Ze spisu soud zjistil, že advokátka učinila ve věci tři úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb, podání žaloby a účast na jednání soudu [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“)]. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 AT], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč (§ 13 odst. 4 AT). Náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 3 AT za čtyři půlhodiny činí celkem 400 Kč (další dvě požadované půlhodiny z důvodu kolon soud neuznal, bylo na zástupkyni, v jakou dobu vyjede a soud by rozhodl stejně i bez účasti její a žalobce, a to podle posudku PK MPSV; jiné dokazování žalobce nenavrhoval a vyjádření nebylo třeba, příp. by ho žalobce mohl zaslat písemně předem). Za úkony právní služby tedy advokátce náleží 4 300 Kč. Dále se k nákladům řízení připočte cestovné k jednání soudu a zpět, tj. za jízdu $2 \times 49 = 98$ km (vzdálenost ze sídla advokátky k soudu podle mapy.cz). Dle vyhlášky č. 398/2023 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024, náleží za použití osobního motorového vozidla základní sazba 5,60 Kč/km a výše průměrné ceny za 1 l benzínu automobilového 95 oktanů činí 38,20 Kč. Podle technického průkazu je kombinovaná spotřeba automobilu 5,4 l/100 km. Cestovné celkem činí 751 Kč. Náhrada nákladů řízení celkem činí 5 051 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 12. června 2024

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.